

ივერია

გაზეთი ღირს			
თვე	მწ. კ.	თვე	მწ. კ.
12	10	6	6
11	9 50	5	5 50
10	8 75	4	4 75
9	8	3	3 50
8	7 25	2	2 75
7	6 50	1	1 50

ცალკე ნაშრომი — ერთი შაჟრი

გაზეთის დასაყვებად და კრძალ განცხადება დასაყვებად უნდა მიმართოს: თეიმურაზ რედაქციას, კუთხეში, ავსტრიის ქუჩაზე, ვარანკოვის ძეგლის პირდაპირ, თავ. გრუნსკის ქუჩის სანჯღაბაში; წერა-კითხვის განყოფილებელ საზოგადოების განყოფილებას, სათავადაზნაურო ბანკის სანჯღაბაში, სასახლის ქუჩაზე. ფასი განცხადების: ჩვეულებრივი სტრიქონი რვა კაპეტი.

1877—1891 საზოგადოებრივი და სალიტერატურული გაზეთი 1877—1891

დღესასწაულის ბაჟი შემადგენი ნომერი ბაჟი 20 შაბათს, 1 იანვარს.

„ივერია“

გამოვა 1891 წელს იმედი ზრთაყვანიძის, რედაქტორი აქაძე.

მისამართი: თბილისი, ნიკოლოზის ქუჩაზე, ვარანკოვის ძეგლის პირდაპირ, თავ. გრუნსკის ქუჩის სანჯღაბაში, № 21; აქართველი

შრომის წერა-კითხვის განყოფილებელ საზოგადოების კანცელიარის, სასახლის ქუჩაზე, თავდაზნაურო საადგილ-მამულო ბანკის ქარვასლის ვაღურეთში.

ტელეგრაფის გაზრდის მისამართი უნდა დასაბამი გასეთა შემდგომი ღირებულება: **თბილისი. В редакцію Грузинской газеты „ИВЕРΙΑ“.**

რედაქცია ამისთანავე ხელსაყრელად, რომ იგი გასეთის გაგზავნის გამო ზსესხის შეკრულ იქნება მართა ამ სიდას-მამულო წიხსზე, ვინც გასეთის დაკვეთისათვის შესასწავლად უნდა პირდაპირ რედაქციაში და ას წერა-კითხვის განყოფილებელ საზოგადოების კანცელიარიაში წარმადგენს, ანუ გამოგზავნის.

გაზეთის ფასი დასაყვებად გაზეთის სათავადაზნაურო ხოლო სრული პირიანე გაზეთის დაკვეთის გამოცხადებულად უნდასახელს გვერდზე.

სიბუბა

თქველი ი. ს. ვაგნარის მკვლელისათვის სათავადაზნაურო სკოლის სასწავლო კურსზე.

ჩვენ წადილი გვაქვს პირდაპირ საქმედ დაიწყოთა ლაზარია და დავადგინოთ შემდეგი საიხით: რა გზით და რა ღირსის ძიებით შეგვიძლიან ჩვენ იმ ნაირად მოვაწყოთ საზანაურ სკოლის საქმე, რომ ამ ძვირფასმა ქართულმა დაწესებულებამ მისცეს ჩვენს საზოგადოებას უფრო მეტი სარგებლობა და უფრო მზურავლ თანაგრძნობა დაინახუროს ქართველს საზოგადოების თვალში? ჩვენ უნდა ყოველივეს განვიხილოთ, რომ ღირსი ვართ და ამის გამო ყოველს ჩვენს ხარჯს უნდა მოსდევდეს ბლომი სიკეთე, მკრეფ ფულს ბლომი ნაყოფი.

ჩვენი საზანაურო სკოლა შესდგება მოსამზადებელი კლასებიდან და პროგიმნაზიებიდან. მივატყვე თქვენს ყურადღებას ჯერ მოსამზადებელ კლასებს. კარგად მოგვსენებთა ყველას, რომ ტუფლისის ვუბერანში რაც სასწავლებელი არსებობს, ყველა ინაზნად ესრედ წოდებულს სკოლას ფულითა. ხოლო ეს ფული შეაქვს შემეტეს ნაწილად ქართველობას, რომელი ერთი სასწავლებლობის ინახავს, იგივე უნდა სარგებლობდეს მათი, იგივე უნდა ზრდოდეს თავისი შედეგება ამ სასწავლებლებში. ჩვენს გარემოებას რას ვხედავთ? ქართველის ფულითა და ფულითა დაარსებულნი და წარმოებულნი სასწავლებელნი საესენი არიან სხვა-და-სხვა ხალხის შედეგებითა და მიწის მხოლოდ ძლიერ

მკრეფილი ნაწილი ქართველი ახალმოზარდობისა უყვია. ამაზედ სამწუხარო მოვლენა მხელად იქნება. მაგრამ ამითი არ თავდება ჩვენი უბედობა, ის თითო-ორიოდა ქართველი, რომელიც სწავლობს მართებლობის სკოლებში, იმდენად დაშორებულია ყოველს ეროვნულს ძალას და საუნჯეს, იმდენად გვერდული აქვს კავშირი სამშობლოს წარსულთან, აწმყოშიან და მომავალთან, რომ ხეირიანი ქართულს წერა-კითხვის ცოდნასა-ქი მოკლებულია. რაღად უნდა გვეკიდოდეს ამის შემდეგ ის სამწუხარო მოვლენა, რომ კურს-მსწავლებლები იყ აშკარა გულ-გრილობას იჩენენ შესხებ ჩვენს ერის სიკეთისა, ჩვენი საზოგადო ინტერესებისა!

ამ მდგომარეობაში კარგ, შედეგად გურად მოწყობის მოსამზადებელს სკოლას შეუძლიან დიდი შეწყობა გაუწიოს ჩვენს ერსა და საზოგადოებას. მას შეუძლიან ვახსენოთ ფართო რეზერვუარი, სამოსწავლო აუზად, საიდგანაც ქართველი მოზარდი თავი იწყებს დენას სხვა-და-სხვა სასწავლებლებში და ქართველითა მოსწავლეთი რაოდენობას აიყვანს ჯეროვანს ხარისხამდე. ამავე დროს ამ გვერს სკოლას შემოძირ ათავსოს მოსწავლენი იმისთანა ეროვნული ჩაბუჭილებებითა და მისწავლებითა, რომელიც დააკავებდნენ მათ სამშობლოთან გამაცხოვრებელი მიზნულითა და ააკლემენ თავს იმ გულ-გრილობას, რომელიც საზოგადო საგანი ჩვენი განათლებული დასისა. უნდა ვიცოდეთ, რომ რვა წლიდან

დაწყებული ვიდრე თორმეტ წლამდე სკოლის ჩაბუჭილებანი უფრო ღირად მიდიან მოსწავლეთა სულსა და გულში, ვიდრე შემდეგ, და განსაზღვრენ უმეტეს ნაწილად მათ მისწავლებათა და მიმართულებას.

რავდენად ასრულებს ამ დანიშნულებას ჩვენი საზანაურო სკოლის მოსამზადებელი კლასები? წინეთ თითო-ორიოდა ვანუგებდვით იყო ორმოციოდა ორმოც-და-ათამდე მოწაფე, ახლა ითვლება ოციოდა ოც-და-ათამდე. მაგრამ თითონ ეს ფაქტი სკოლის წინააღმდეგ ვერას იტყვის. ხშირად ხდება, რომ რაოდენობით სკოლა უკან მიდის, სიკეთით წინ მიდის, ძალიან შესადგებია, რომ ჩვენს სკოლასაც და ენაგებია. მხოლოდ ის-ქი აშკარაა, რომ იმ ფულით, რომლითაც წინეთ ორდებობა თითქმის სამხი მოსწავლე, ახლა იზრდება ამის ნახევარი და სწავლენი ორად ძვირად ჯდება, რაც ჩვენ საზოგადოების ხალხისათვის ძალიან ახარებელი დასაქვია.

სხვა-და-სხვა სასწავლებლებში ჩვენი მოსამზადებელი კლასებიდან წინდაც ნაკლებად იჭრდნენ ეგზემენასა და ახლაც ნაკლებად იჭრენ. ეს თითონ სკოლის უფარგობასა და ახარებლობას ნიშნავს. მოგეხსენებთ, რომ სოფლის ყმსწავლებელი მორცხენი და მოკრავთენი არიან და ყველა ახალს და შეუწყველს მდგომარეობაში იფანტებიან, ხეირიანად ვერა ხმარებენ ვერც თავის ენასა და ვერც აზრებსა. სრულიად სხვას ვხედავთ ქალაქის ბავშვებში, რომელ-

ნიც შეწყველნი არიან საზოგადოებას, გამოკლებილი აქეთ სხვა-და-სხვა მდგომარეობა და ამიტომ ყველგან და ყოველთვის თამაშნი არიან მიხედავ-მომხედავნი, ლაზარიაში, აზრების დაღვებით წარმოქმნილი. ჩვენს საზანაურო სკოლის მოსწავლენი თითქმის სულ სოფლებში არიან და თავის სოფლისა და საზანაურო სკოლის გარდა თითქმის არაფერი უნახავთ. და იმ ამ უნახავთ, გამოკლებულით, მორცხეთა და მოკრავთეთა უნდა ცილობა დაუწიონ ეგზემენის დაქვარაში ქალაქის ვაჭებსა და ისიც სადა? უცხო სასწავლებელნი, უცხოების ეგზემენატორები წინაშე, შეუწყველს და ხაზს მდგომარეობაში. მათ ენაც ენებთა, აზრებიც ერევათ და თავის ცოდნის მოხელეს ნაწილსაც ვერ გამოიჩენენ ხოლმე მოსწავლენი, რომელიც შეწინებდა შესარულეს მოსამზადებელი კურსის საზანაურო სკოლისა. და ამის პირ-და-პირი შედეგის არის, რომ საზანაურო სკოლიდან იმის მაგივრად, რომ ათობით და ოცობით შევიდნენ სხვა-და-სხვა სასწავლებლის პირველ კლასში, ძლიერ ძლიობით თითო-ორიოდა ეღირსება ხოლმე მიღებას.

ჩვენი აზრით, ცოტათენი უნარი თითოდან ავადენენ საზანაურო სკოლის მოსწავლეთა. კერძო სასწავლებლის კანონების შექმნა პარაგრაფის მორავ წინაშე ნების ადლებს დღემდობრების სამოსწავლო მიზარობას კერძო გენზიხების მოსწავლენს, კურსის გათავების შემდეგ, ეგზემენათა უკონ მართებლობის გიმნაზიების გა-

ფალეტონი

ფიქრები

ბერნემ სტევა: თუ გინდა ორიგინალური, თავისებური მწერალი დაგვიხიან, სწერე ის, რასაც პეტიკობ, ის, როგორც ვიჭიკობდი, როგორც მესტ სულსა და გულს უნდობდეს, მოსწონდეს. ნათქვამს ვაგება სკირია. შეიძლება სოფლის აკანცელიარია? მწერალმა დიდებულს პუბლიცისტის აზრი გარეკვევ ვაიგოს, ადგეს და, აქაოდა მწერლის სახელს მოიხივებო, გვიწეროს სამეცნიერო თუ სიტყვა-კამბული თხზულებანი, გვიგზავნოს გაზეთში დასაბუღად და თანაც ორს სრულს თაბახზე გაქრელებული ბარათი გამოატანოს, რომაა: „უნდა მოგახსენოთ, შენ ხარ ჩემი ბატონი, რომელიც არ მე სოფელ უპატრონოს მწერალი, ვწერ ამ სასწავლებლასა, რომელიცა ყველად და ყველად ჩემს სულსა და გულს ეგ მიწისა და ვერც დაწერე, ესე იგი ისრე, როგორც ვიჭიკობდი“... რას ეტყვი მაშინ ამ ახირებულს დამიანს? ვეჭვობს. ეტყვი, რომ უხეირო მწერალი კონია და უხეიროდაც დაგიწერიაო, იწყენს და საჩივარს გა-

გიარაღებს „პრომენის“ ძალითა და შინაძრითა...

რომ ეს უბედურება ავიცილიათ თავიდან, ნათქვამს კიდევ ის უნდა დაეუბნათ უსათუოდ, რომ, ვისაც პეტროს ვაიგოს მწერალია, თუ არა, ჯერ თავისი სულსა და გულს დაეკერდეს: აქვს მართალი სული და გული? დახე, კიდევ რა წამომეცა, ახლა ამაზე მეტყვიან: სული და გული ვის არ უდევს, ვინ-ქი ცოცხალია და დედამიწას სთელავსო. იტყვი, მართალია, მაგრამ ეს თქმა სამართლიანი არ იქნება. მე მაინც ჩემსას ვამბობ: არ უდევს ყველას სული და გული, თუმცა ყველა ცოცხალი ადამიანი მსურთაქვს და ფეხზე დაიარება. მწერლის გარეშე მცხოვრებელი კი ვი უსულ-გულობით განაღამე იოლად ვაბოვა, შეიძლება დიდ ბედნიერებად ჰრაცხდეს თავის თავს, მაგრამ, ვიცოცხვეს მტერს, თუ ეს უბედურება მწერალს დაატყდა თავზე და მაინც კიდევ მწერლობას არ იშლის, აბა მაშინ „დადავლებიან ყურნი მსმენელიანი“...

იქნებ, მკითხველად, გვეგონოს, იფიქრო, მშველად იმითმ ესმითად, იბრის სრულა მეწადის კერძო კაცისათვის? არა, თუ-ქი შეიძლე-

ბა ბევრიც იყოს ღირსი ისრია. მე პირადად საქმე უსულ-გულობასთან მაქვს და არა სხვასთან ვისთანმე. ვებრძვი უსულ-გულობას და ვებრძვი ჩემს თავს, რადგან მინდა ორიგინალური რამე ესთქვა ორიგინალურადვე. მაშ დაიწყეთ.

მწერლის სულის და გულის ქონა იქიდაბა სჩანს, აქვს რამე იდეალი, უყვარს რამე ამ ქვეყანაში, უნდა ქვეყნისათვის, ცხოვრებისათვის სიკეთე, თუ არა. თავი და თავი აზრი მიწის უნდა, ჩემის თვითი, ცხოვრება უნდა იყოს, მისი სიავ-სიკეთე. მწერალი კიდევ როგორც გამოხატებელი ცხოვრების, უსათუოდ ამ წრეში უნდა ტრიალებდეს, მისი გრძნობა იმის უნდა და დაუფიქრებდეს, თითო ცხოვრებდამდე გამოძინარი, თითო ცხოვრებისაგან შობილი. უამისოდ მწერალი უფრო ხმა, ფაქტურეგული, ვაუკავებელი, ყველასთვის გაუგებარი.

ბევრი რამე გამოიჩინა ჩვენს მწერლობაში, ჩვენს მწერლებსაგან უსულ-გულად ნათქვამი სიტყვა, უმართლო, უგებური, რომელიც ნაკლებად იმისა, რომ გულიდამ ფაქტე ვაღწიწინდოს კასა, უფრო უმატებს ენებსა და ობსა. დღემდობს და ვეფიქრებს რომ მარტო უგებური სიტყვა ვეგმოდეს; უგებურთან მაღლიანი სიტყვა ბევრი გავგვიგონია.

სიქათა და ვარდის ვისდგანს სწე სწორად მოაქვნიების, დადის და მეთათს წყალობა შეჩვენ ნუ მოაქვნიების და სხე.

თამარის დროს ვაშლავს, შეგობა დადებეს დაქვარა, ოსი ფარ-შუბთა, თუში სხდათ ფუზა-სეკსონის ქუჩისს ბავარი და სხე.

მთავალი ემპერიული გავით, — ნუგეშთა ქართლას დასაგვეს აქ თავი მამულისათვის; აქ სამარტა ვარსადა აბს მათათვის; აქ ნათქვამს მათი სასქადა... და ი ვათი მოწეუ სავამე მკვდი ან გუჯადგებს მათას სიქათა ზ სხე.

ერთს ბუღს ქვეშ ვართ, დაბავ, მე და შენ, წილად გავაწერეს შენი მიწა ჩვენს. ერთგულად ვაქვითათა ჭკანდა ჩვენნი, — უსისრულად დაუღაით დღეი და სხე.

ბევრი სხვა ნათქვამი მართლიანად ჩვენებისაგან, ნათქვამი სულით და გულით. ესეთი ნათქვამი სულ სხვა და უსულ-გულად სრულიად სხვა; იგი მარტო იმის მიქმელს მოსწონს,

დანარჩენის ყურებს ყინვა-ზრობასათვი ჰხვდება. უფლო, ძალია შევერალი იმითი იტნობა, რომ უმეტესად უფლო სავანს აიარჩეს სალოპარაკოდ, ცდილობს რომ გულიანად აჩვენოს თავი მკითხველს, ამის გამო სულსაც უფლიად და გულსაც.

სულად სტევა; გულად სტევა; მტკანასა მუდამსაქვას. შედგება თავისი გამწენის, უმღერებს ასე ყველას. ჩვენს გუბრუვას, ჩვენს გუგუგუვას, არა ესმის სულ-მსულს. სამედამოდ იმის კალმის წვერით შემდეგი სტრიქონების მწერია, რომელიც არა გზით, არა სასწავლებლით არ ამოიფიქრება:

ესხელის გვეხდა ვანს სოქა? და ვოვოჰოჰოთი საკუთე? დროა, თავადამ მოგეშორადე; ვაგეო, რაც სიქე ვაგეო!

მაინც და მაინც წერის უფლებას ჩვენ ვერავის ვერაბთმეთ; ყველას ნება აქვს წერისა და ფიქრისა, როგორც სიყვარულისა, სიხალისისა, სიყოცხლისა და ხეირიანის ცხოვრებისა. მაგრამ ყველას-ქი ვერ დაეჩინებინებოდ მწერლის სახელს. მათ უმეტეს უსულ-გულად ადამიანს...

თანეთის სამაზრო მმართველობას ამ გარემოებისთვის უარსადაც მიეცა და, ვიდრე ქირი შობის არ გამოვლია, ეხლავე მიეღო ჯეროვანი დონისიხებანი.

კიდე ერთი რამ. მკითხველებს ეს-სომეხთა პარსკევის წერილიდან, რომ ხვესურებს სკოლა აქვით კაცისაში ქრისტიანობის აღმადგენელ საზოგადოების მიერ დაარსებული. ესომეხთა ისიცი, რომ სკოლის ხალხი ჯერ ძალიან უნდო თვლით უტურებს და ხუთი-ექვსი კაცის მეტს ჯერ იმისთვის არ-კი არავის შეუხებდნა. მართალია, იმედი გამოითქვა გაზეთის „ივერიაში“, რომ ეს სკოლა თან-დათან გაიზარდება და აიკვებება. ეს ასეც შეიძლება იხდეს, მაგრამ საქმე-კი უფროდ ძალიან გაქაინურდება. ფშავ-ხევსურნი ერთუთრის მოსაზღვრენი არიან; ფშაველებმა უწყინად, რომ ამათს მებობლებს სკოლა გაუშობდნენ და ამათ-კი ზედ აღირაინ შეხებდა... იცინიან და სწუხიან. ქისტებიც ძალიან მოწინა-ღმურულნი არიან სკოლისა და სწავლისათვის. ჩემის ფიქრით, უფრო უმჯობესი იქნებოდა ეს სკოლა ფშავ-ხევსურეთის საშუალო ადგილის სამეცნიერული-ყო, მაგ. შუაფში, ორწყალში, ან სხვაგან სამეცნიერ და დანიშნული ყოფილიყო ყველა სწავლის მოსურნე მითელისათვის... რასაკვირვებელი მითელნი მაშინ საქმალ იქნებოდნენ, და სკოლაც ეხლანდელსავეთ ცალი-ერი არ იქნებოდა... თუ სასწავლებელი აქედამ არ დაიჭირის, საქირია აქ მაინც მიეტყვის ზეგაზევის მო-რეცისა ფშაველებს და სხვა სწავლის მოწინაღმედ მითელებს, რომ ამათის მიხედვით ადგილი იყოს მიუგებოთ სკო-ლის ხევსურებიცა. თუ სასკოლო ხარ-ჯი რამ ედება ხევსურთა, ვარემუ ბა-ლოების პატრონებიც უნდა ხარჯში მიუყენონ, რომ უმეყოფილება არა-ფერი განდეს ხალხში. ვარდა ამისა საქირია იქნება სკოლისთვის საკუთა-რი შენობა აიგოს და გვერდით მო-წაფეების საცხოვრებელი სახლიც გა-იმართოს. საცხოვრებელის სახლის გამართვა რომ საქირია, ამას ამტკე-ცებს ის გარემოება, რომ ორიოდე პატარა სოფლის გარდა სხვა არ-კი მოიპოვება, რომელიც ბარისახოდამ 4—5 ვერსზედ ახლო მდებარეობდეს. სხებში სულ დღის მანძილზედ არიან. ამიტომ ერთს უმთავრეს მიზეზად მოწაფეთა სიკოტავისა ბარისახის სკოლაში სოფლების სიმრავლე უნდა ითქვას, რომელიც ჯერ მუდამც და მერე ზამთარში ხომ სრულიად შეუ-ძლებოდა ზღვის სკოლაში მისვლა-მოსვლას თითქმის მთელის დღის განმავლობაში. მართალია ამ ქირს აღდმუ-რობაც უწყნარებდა, მაგრამ ეს აქ ხევსურეთში, საცა თავის ხრუშუნებ-ში მასპინძლებიც ძლიერ მთავარებუ-ლიან და ერთუთრის რის ცოდვა-ქი-რით შეუშენვიათ, ვგონებ სხვათა შვილის ასაბარებად და შესახებად აღ-გილი არ უნდა იყოს.

და ამერიკის ქვეშევრდომთა დაცვას. თუ ჩინეთმა უარი საქვა, შეიძლება ამ გარემოებას უსამართლობა მოჰყვეს. საფრანგეთის ესკადრა ნანკინს ხარ-ბაზნებში დანგრევას უპირებს, თუ დაზარალებულთა დანაკლისს არ უზ-დავენ.

ალაბრინი. აქ ინტენერები მოე-დნენ რკინის გზის გასაყვან ადგილე-ბის დასათვალისწინებლად ალატრიდ-გან ყაზანმდე.

29 მაისს

პაპარბუზი. „გაზედანინი“ ნამ-დვილ ცნობების დამყარებით იუწყ-ებდა, რომ საქალაქო დებულების პრეცედენტს საბოლოოდ განიხილავს სა-ხელმწიფო რჩევა შემოდგომის დამ-დგეს და მოქმედებაში შევა იანვრის პირველსაო.

სოფი. პრინცი ფერდინანდი გუ-შინ წავიდა ვენას, იქიდან კარლ-სბადის წყლებზე წავა. სტამბულიოვი რეგენტიად არის დანიშნული, პრინ-ციის დაბრუნებამდის.

პეტერბურგის ბირჟა, 28 მაისი.

სახელი	მან.	მან.	მან.	მან.
ნუო-მანათიანი ოქრო	—	—	6 76	—
ტამბურის ვერცხვი	—	—	135	—
მანეთის ვერცხვი	—	—	—	—
ფული	1 03	—	—	—
5/8 პრეციოსი შინა-განის სქების მომგები	—	—	—	—
ბილიყი	2441/4	—	—	—
— მურისი	2222/4	—	—	—
— მესქისისა	—	—	—	—
სასწიწყოთა თაგად-ზხ-ნაწობის ბანკის ფერ-ცელი	212	—	—	—
ტრეზორის ფურცელი	—	—	—	—
ტელიონის ბანკის	—	—	—	—
ქეთისის ბანკის	—	—	—	—
სტეფანოსის საბორო-თო ხალხის სავაჭა-დობისა	—	—	—	—

მოიოსალა ცახლის ბაჰაიზის შაჰს ზღვახს

ბათუმშიდამ ვადის: ხუთშაბათობით, საშუალოდ 4 სასიჩე მოკლე გზით და ხოჯარაოსისისს და კურსში შეკვას. შაბათობით სავაშის 8 სასიჩე შო-რის გზით (კვედა სავო-სავაგუში შე-ავასის). კვირაობით, სავაშითა, სასლავა-გ-რეთ, სტამბოლამდე მიდის. ბათუმში მოდის ოდენიდან: სამ-შაბათობით შუა-ღამეს, შირის გზით. პარასკობით, დილათ-დაღსიდან მო-კვას გზით (კურსს და ხოჯარაოსის-ში შეკვას). შაბათობით, დილათ, სტამბოლამდე. ფოთიდან ბათუმში მოდის სამშა-ბათობით—ამას შუადღე, როგ სოსქი-მამდამ მოდის გზით. ხყო-შაბათობით—დილის 9 სასიჩე და მა-

სწორის მოკვას გზით მოსაირულე გა-კვასის და ვინაის გუქსი. შაბათობით, დილის 9 სასიჩე, და მასწორის შირის გზით მოსაირულე კვასი-და-ჟანაბისა და რუქლას ასტო-დასიკენ წამოვალ გუქსს. ბათუმშიდამ ფოთს მიდის პარასკე-ობითა და კვირაობით. რვა გუქს მო-კვას ფოთიდან, ბათუმის საჯარო კვა-სწვეტს სოფტე, როდის წავა უკან. ამას გარდა უოკლე-კვირის ფოთში მო-დასი ოდესიდან და ვინამ-კვასისას სავო-სავაგუშიდამ ვადაწვეტელს ვადა-სე გუქსი.

ბანსხალეზანი

ბანსის თეატრი

სეთიშაბათს, 30 მაისს, წამოადგენილ იქნება

პაშირსანი სტარინა

ღამას 5 მოქს. ოსზ. ბაგრაგვის. მარადის როდს ასსოვლებს მ. ნ. ერ-მოლოვისა, ვადა მასის—ა. ნ. ერმო-ლოვა-კრეტევისა.

გაუქმებთ მოსავადობის, რომ შე-სასი „Подъ властью сердца“—სი მაგერ ვინის, 2 ოე-სასის, წამოადგენილ იქნება „Васи-лиа Мелентьева“. ბი-ლეები, რომელიც აღებული იყო პირველს ბესასზე დასასრუბლად, გა-მოსადგე იქნება მეორეზადც.

ვისაც მსულს, თეატრის ვისაში შეუძლია მ. ნ. ერმოლოვის ბენე-ფისის ბილეით იყიდოს.

დასასწავისა 8/4 სასიჩე

აულაბაში, მეტესის აღმართ-სე, ფიანტავის სახლში № 54, ისეიღება პრტი ბილიანი ხის ნაბი, საწინაული, ძლიერ ია-ფუად.

დაიბეჭდა და ისეიღება

წინა-გისისეას გამარჯვებულს წინა-თ-სადას და ქართული წიგნი გა-მაიჭეულად მადსაიაში

გეფე ლავით ალაგაშანგლი

ისტორიული ღამა, ოთხს მოქ. ოს-სუკვას. თ. ალ. ჯამბაკურია-ორბელიანისა გამოსაქვს ზ. ჭაჭანიძის ფსი თრი აბაზი.

სააოლინიო და სალიბარბარო ზაზიბი

„ივერია“

1891 წ. 1-ს იანვრიდან გამოდის უოკლე-დღე გარდა იმ დღეების, რომელიც ზედ მოსდევს კვირა-სუქეებს.

12 თვით.	10 მ.—კ.	6 თვით.	6 მ.—კ.
11 „	9 „ 50,	5 „	5 „ 25,
10 „	8 „ 75,	4 „	4 „ 70,
9 „	8 „ —,	3 „	3 „ 50,
8 „	7 „ 25,	2 „	2 „ 75,
7 „	6 „ 50,	1 „	1 „ 50,

საზღვარ-გარეთ დაბარებული ელირება 17 მან. მთელის წლით. სოფლის მასწავლებელთა „ივერია“ მთელის წლით დეთიშაბათს 8 მან. ტელისის გარე მესიორეთ უნდა დაბარის გახეთი მესდგის დრესით: „Тифлисте, въ редакцію грузинской газеты „ИВЕРΙΑ““. თუ ტელისში დავეილიო გარეთ ტელისის გარე შე აღრეს-ზედ შესცვლა ვინმე, უნდა წამოადგინოს რედაქციაში ერთი მანა-თი; სხვა ყოველის დრესის წაკვადგინა—40 კაპ.

თუ თვისი განმავლობაში დავეილი ვინმე გაზეთი არა მთელის წლით, იმას მხოლოდ შემდგის თვისი პირველ დილდგან გეგზავენ-ბა. განცხადება მიიღება გაზეთის რედაქციაში.

ფსი ბანსხალეზის ღამადადისათვის:
ა) მეთოსე გუარსულ თითო ვერ სტრეჰისა 8 კაპ., პირველსე—16 კაპ. ბ) სრული უკანასკნელა გუარსა 30 მანათი, სოფლა პირველ-გუარსა—60 მანათი. რიგსეა სტრეჰისისას გამოსაჯარაშუბას იმის კვა-დობაზე, რამდენს ადგილდას დასაქვს 25 მათი გასეთის ტექსტისას.

ხელნაწერი და სავაჭოლო დანიშნული წერილები კრესონდენციის რედაქციის სახელობაზე უნდა გამოგზავნოს. მიღებული ხელნაწერები, არა სავაჭოლო წერილები, თუ სავაჭოლოა მოთხოვს, ან შეშუბულს, ან შექურბულ იქნება. არ-დასაქვს ხელნაწერებს, თუ ერთის თვისი განმავლობაში პატრონებს არ მოითხოვს, მერე რედაქციას ვეღარ მოსთხოვს.

არა-გვარს მიწერ-მოწერას არ-დასაბეჭდობა ხელნაწერები-სა და წერილების მესხებზე რედაქცია არა ჰკინსოვლობს. პირდაპირ მოლაპარაკებისათვის რედაქცია თვისი უფლიო იქნება ყოველ-დღე, კვირა-სუქეებს გარდა, პირველ საათიდან სამ საათამდე და საღამოობით 7-დგან 8 საათამდე.

რედაქცია იმეთაგას: კვავას, სავალო-ზას ქაქსე, თავ. გრუხანს-კასუქუსს სასლებს, № 21.

ქართულითა ამხანაგობის წიგნების მალაზიაში

ისეიღება შემდგეი ახალი წიგნები:

1) „უკანასკნელი დღე სიკვდილის დასასჯელისა“ ვიქტორ პოლსის, ფრანგულით თარგმანი თ. სახოკის-მერს	30
2) „ცეცრა“ სახეაწილიო წიგნი, სურათებით, შ. მლინისისა	30
3) ლენტის მსაგენის ჰიგნი ი. თ.	5
4) ხალხური ზოგადი, მეტრების აღნიშვნის მიერ, წიგნი I.	30
5) იგივე, მშენებლის ყლით	75
6) თხზულებანი ი. დავითაშვილისა სურათით და ბიოგრაფიით.	80
7) იგივე მშენებლის ყლით	1 25
8) „დაბადება და აღზრდა ერეკლე ბატონიშვილისა“ ლევენ-დარული პოგეა ბახანისა.	15
9) „სოლიამის ციხე“, გამოც. მესხებ გრ. ჩარკვიანისა	25
10) „მარაბდა“ პოგეა ანტ. ფურცელაძისა	20
11) „წილობა“ პოგეა მისივე	20
12) „ახალი გორანტნი წმ. ნინოს ცხოვრებისა“ ანუ „მეორე ნა-წილი ქართლის მოქცევის“ გამოცემული რედაქტორობით და წინა-სიტყვაობით ე. თაყაიშვილისა	40
13) ანდრეი ანტონის მე-II, საქართველოს კათალიკოსისა, გა-მოცემული დ. ფურცელაძის მიერ.	30
14) რამდენიმე ლექსი ცახელისა	15
15) „სამი ისტორიული ხრონიკა“ ექვ. თაყაიშვილისა	1
16) „Древний предълы раселения грузинъ по Малой Азии а. ხახანაშვილისა.	50
17) „ბატონიშვილი საქართველოში რუსეთთან შეერთებამდის“ ისტორიული გამოკვლევა ა. ხახანაშვილისა	50
18) „ქართული სახელმწიფოლო ნოტებისა“, შარაბიძისა	60
19) „დემეტრეს სახლობა“, მოთხრ. ს. მგალაღანიშვილისა	15
20) „თამარ-ბატონიშვილი“, ისტორ. რომანი რჩეულიშვილისა	1
21) „Русско-грузинский словарь“ вновь составленный по новымъ шимъ словарямъ, დ. ჩუბინაშვილისა	3
22) „არჩილიანი“, გამოც. ნიკიტისა-დემეტრისა	75
23) „მიმაბე ქრისტესი“, თხზ. თომას კემელოსა, თარგ. ლო-თინურიღვან ა. მღერბიშვილისა, წიგნი მე-III და მე-IV ყლით.	80
24) იგივე უყლო	60
25) „მიმაბე ქრისტესი“, წიგნი I. და მე-II. ყლით.	70
26) „შვილის აღზრდა“, პედაგოგიური წერილები თ. ხუციკიძისა	20
27) „სამწიფოების ფიზიკური აღზრდა“ გ. იოსელიანისა.	20
28) „მუგლის-დება“ მეფე გიორგი ბრწყინვალისა“ ს. ნურბენისა	25
29) „იანვანამ რა ჰქმნა“, მოთხრ. ი. გოგებაშვილისა.	10
30) „იკოლოს ნაამბობი“, ისტ. პოგეა ავაქისა	20
31) „ბორკილი“, ღრამა, თარგ. ახანაშვილისა	40
32) „იანა-დარც“	5
33) ბერლინის გარემოცვა.	5

ქალაქ გარეთ მცხოვრებთა შემდგის დრესით უნდა მიმართოს: ტიფ-ლის, Въ Книж. Магазины „Грузинскаго Издательскаго Товари-щества“, Лорисъ-Меликовская ул., д. Зубалова.

1891 წ.

გ ე ბ ე შ ა

28 მაისს

შანჭი. საფრანგეთისა და ამერი-კის ელჩები თხოვერდ საფრანგეთისა

სავალანტურიო მალაზია

კ. ი. ბროდსკისა

გლავილი შუაბასხაში, კათალიკეთს ქუჩის კუთსეკულ, სლადგ წინად მერბათვის ღამძის მალაზია იყო.

(20—72—2)